

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ป่าชายเลนกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต เนื่องจากพื้นที่ป่าจำนวนมากถูกทำลายจนหมดสภาพ และพื้นที่ที่เหลือได้รับผลกระทบจนเสื่อมสภาพไปเป็นจำนวนมากไม่น้อย จนเหลือเนื้อที่ลดน้อยลงทุกปี แม้ว่ารัฐบาล จะได้ให้ความสำคัญโดยการออกมาตรการต่างๆ ให้กรมป่าไม้และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการ เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าและเร่งรัดการปลูกและฟื้นฟูป่าชายเลน แต่ก็เพียงมีผลให้เนื้อที่ป่าชายเลนลดลงแต่ละปีอย่างรวดเร็ว เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณและขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาป่าไม้

แนวทางการจัดการป่าชายเลนแบบบูรณาการ

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักได้ดำเนินการ เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนมาโดยตลอด และได้ดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนดขึ้น ในระดับชาติ ซึ่งบางกรณีเป็นมาตรการรับด่วนที่ระดมกำลังจากหน่วยงานอื่น ๆ เข้าไป ทำการสนับสนุนและร่วมดำเนินการด้วย แต่ผลการดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้อง อุบัติเหตุและการบุกรุกทำลายป่าฯ ที่รุนแรงและซ้ำซ้อน ไม่สามารถรักษาพื้นที่ป่าชายเลนให้คงไว้อย่างน้อย 1 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2544 ตามเป้าหมายที่รัฐบาลได้ตั้งไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

แนวทางที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการ เพื่อรักษาพื้นที่ป่าชายเลนให้คงไว้ได้ตามเป้าหมาย และสามารถอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ดำเนินการพัฒนาแบบบูรณาการได้ตามที่ต้องการ

- เร่งรัดพัฒนา และส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น ในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลน ด้วยวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจ ที่จะก่อให้เกิดความตระหนักรู้ในสังคม ตลอดจนการสนับสนุนทางการเงิน ให้กับชุมชนท้องถิ่น
- ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการบุกรุกทำลาย ยึดถือ ครอบครอง และจัดตั้งหมู่บ้านใหม่ ให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- ดำเนินการสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนอย่างละเอียดและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการป่าไม้ และการจัดการที่ดินป่าชายเลนให้เหมาะสมและยั่งยืน
- ส่งเสริม และสนับสนุน ให้มีการปลูกและฟื้นฟูป่าชายเลนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชน โดยให้มีการขยายพื้นที่ป่าชายเลนให้กว้างขึ้น และให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ
- ปรับปรุงระบบการอนุรักษ์ และป้องกันรักษาป่าชายเลน ให้มีการร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบมากยิ่งขึ้น และให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของกรมป่าไม้ ให้มีโครงสร้างที่เป็นเอกภาพ โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

7. ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติ และองค์กรระหว่างประเทศ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพิ่มบทบาท ของปร

ที่มา : จิระ จินตนุกูล, พ.ศ. 2540, การจัดการป่าชายเลนในประเทศไทย.